

19 év

Név:

F.T.S.K. JELENTÉS

A Ferencvárosi Természetbarát Sportkör
Barlangkutató Szakosztályának
1976.-évi jelentése.

Hely:

Szám:

GYORSFÜZŐ
MNOSZ
5618

GYÖRI
PISZ

Ferencvárosi Természetbarát Sportkör
Barlangkutató Szakosztályának

1976. évi jelentése

Szakosztályunk 1976. évi, jelentett munkatervét teljesítette.

Tervünk két nagyobb vállalkozását, az égerszög-teresztenyei kutatótábort VIII. 16-25-ig, a hosszúhegyi feltárótábort VIII. 14 - VIII. 8-ig, a tervezett időben rendeztük.

Röviden összefoglalva a táborok célját és eddigi eredményeinket:

I.

A Teresztenyei barlang feltárását célzó ekő kutatótábort, több kutató és csoport után és részben közösen az ötvenes évek végén szerveztük. Azóta a legtöbb nyári táborunknak részben, vagy teljes munkaidővel ez volt a célja. A feltárást néhány alkalommal a forrás felől, a forrásbarlangból, nagyobb részben a víznyelők felől kikísértük meg. A forrás felől főleg technikai, anyagi nehézségek miatt /vízszintsüllyesztés, légcserélő-elszívó építése/ nem folytattuk a munkát. A barlangot kb. 70 méterig bontottuk. /térképe a Társulati térképtárban/. A nyelők felől eddig, sok töbörben mélyített aknával próbálkoztunk. Ezek közül a Keserű-tó-lábjában, a Vizetesnél és a Veszettárpás munkahelyén dolgozott legtöbbit a csoport.

Az első munkahelyen, a Keserű-tó-lápa nyelőjébe, laza üledék, majd omló kőzettömegben, kis szelvényű kutatójárattal kb. 40 m-ig jutottunk. Részletes térképét a Karszt és Barlang 1974. év II. számában közölte dr. Balázs Dénes.

A Vizetes nyelőinél még lazább üledékben mélyítettünk aknákat, de egy időszakban hosszabb munkát a víz elzárásának, elgátolásának korlátozott lehetősége nem engedett meg.

A Veszettárpás függőleges aknaját több éves munkával 15 méterig mélyítettük, de az utóbbi években a kisebb létszámú csoport munkaidejét a biztosítás cseréje már kimerítette, továbbbontásra már alig jutott idő.

Ezek után, mivel a nagyobb vastagságú üledékek átbontásához, a hosszú kutatójárat fenntartásához megfelelő anyagi erőnk és munkalétszámunk nem volt, olyan helyet kellett keresni, hol a vízjárat közelében a szélkövet rövidebb úton elérhetjük.

A Vázetes nyelője feletti kis töbörben tíz éve már dolgoztunk. 1975 óta ismét itt dolgozik a csoport és a tábor végére 8 m mélységgel kb. 11 m-es aknát bontottak. Reméljük, hogy a szátkő elérésekor átbontható vízjárat vezet a bűvőpatakhoz.

Az 1976. évi táborról, a Teresztényei barlangnak, a Szabadság barlang belső szakaszának kutatásáról, a Kecské-kút közelében történt feltárásokról Lukács László és László Árpád számol be részletesen az 1. számú mellékletben.

A Solymári Ördöglyuk térképezését solymári csoportunk 1972. év III. hónapjában kezdte meg, 1:100 méretarányban, igen részletesen. Műszerük a Társulati függőkompassz, acélszalag és házi készítésű lejtmérő, mérőlécek. A felmérés a Szemlő hegyi-barlang térképezésénél kialakított helyszíni rajzvázlat alapú módszerrel készül. A térkép poligonvonalának szerkesztését Horváth János végzi. Jelentésünk évéig az összes felmért szakasz hossza kb. 800 m, az eddigi felszerkesztett vonalvázlat és részben megrajzolt térkép 660 m. /A térképező munka fotói és térképrészlet 2. számú mellékletünkben./

A felmérők nagyon gondosan, pontosan végzik munkájukat /pl.:a Kigyó-út felső, igen nehezen járható, kúszható kerülőjára át, a bonyolult szakaszokból összetett mérővonalnak ugyanazon pontba való bekötésénél térbeli hibájuk 30 cm-en belül volt/.Remélhető, hogy a lassan, de nagy gonddal készülő felmérés egy újabb nagybarlang pontos térképét fogja eredményezni.

Ez évi munkájukról részletesebb jelentésben, fotoanyaggal Hartig Miklós a csoport és a felmérés vezetője számol be a 2. sz. mellékletben.

II.

A Hosszúhegyi Háromlyukú-barlang feltárását 1962. év óta Máté József tagtársunk szervezi és vezeti. A tábor fenntartása szakosztályunk anyagi erejét meghaladja, közvetlen pénz és még munkás segítséget is ritkán adhatunk. A nagyon jó technikai felszerelésű táborok minden gondját, így a vezető viseli, segítséget a Főiskola Sportköre ad.

A táborok kutatói 1964-ig a József Attila gimnázium diákjai voltak, 1964 óta a Győri Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola hallgatói, sportköri tagjai. Néhány régi diák rendszeresen részt vesz az újabb táborokon.

Az 1962-ben indult nagy munka 1968-ban hozta az első sikert, az oldalfülkék feltárását, de egyben az újabb nagyémunkaszakaszt, az akna alatti nagy gömbfülkének, teremnek további bontását is. Azóta nagyjából részben ennek a teremnek törmelékanyagát emelik ki. A kitöltést gondosan átvizsgálják, leleteinek feldolgozását, értékelését dr. Kordos László vállalta. Ezekről 1975. évi jelentésünk mellékletében beszámolt.

1974. évben kapcsolódott be a kutatásba Szablyár Péter két társával. Ők a régebbi módszerrel, az adott lehetőségek: hasadék, boltozati üregek kisméretű tágitásával mindegyelőre járnak a teljes kibontást, kiszállítást végző csoportnak. Jelenleg is a teljes talpszintű bontás alatt már kb. 6 m mélyen járnak. Munkájukról a 3. sz. mellékletben számolnak be.

Az ez évi nagytábor kutatói az akna alatti teremből kb. 30 m³ törmelékanyagot emeltek ki és ezzel a terem talpát teljes felületén 1 méterrel süllyesztették. Így a tábor végén kb. 20 m mélyen volt a talp az akna felszíni nyílása alatt.

A barlang térképét a térképtár és a Dokumentáció részére a múlt évben leadtuk.

A nagy akna három felszíni nyílását a táborok után a kutatók eddig a helyszínen vágott farúccsal fedték le. Végleges és biztonságos lezárásának tervét Szablyár Péter elkészítette és a munkához a csoport a Pilisi Parkerdőgazdaság segítségét kérte. /Terv a 3.sz.mellékletben./

A Szemlőhegyi-barlangban csoportunk ez év III. hóig végzett kutatómunkát. A kutatást az Országos Természetvédelmi Hivatal engedélye, ill. felkérésé alapján végeztük, de a kiépítési munkaterület lezárása, a barlangkulcs bevonása után az egyes napokra, estékre tervezett lejárás engedélye, rendezése nehézkessé vált.

A három hónapi kutatás igen kevés eredményre, negatív eredményre vezetett. Megkíséreltük az 1973. évben feltárt Ferencvárosi szakaszban a nagy omlás előtti terem /Rom-terem/ eredeti talpszintjének elérését. A felmérés szerint az Egyetemi szakasznak, melynek a későbbi agyag-omladék dugótók eltekintve, közvetlen összeköttetése van az új szakasszal, hévizi talpszint átlagmagassága - 28 m, /a bejárati nullponthoz viszonyítva/. Viszont az új résznek a nagy omlás utáni talpszintje -32 m, sőt az utolsó összeomlott teremben ennél jóval mélyebb is lehet. A talpszintsüllyesztés, a feltételezett nagyméretű

és mennyiségű omladék átrakása szerencsés esetben a nagy omlás megkerüléséhez nyújthatna támpontot. A terem külső ÉNy-i párkánya alatti bontással /ez a teremközép omladék aljánál mélyebben van/ 30 cm törmelék alatt síma, leülepedett, vízzáró kalcitos rétegeket találtunk, mely így 5 méterrel magasabb az omlás utáni szintnél / - 27 m./.

Az Egyetemi szakasz Óriás termében előzőleg végzett próbábontás szerint alazább és kőkeménységű üledékrétegek többször, még megállapíthatatlanul sokszor ismétlődnek. De ha ilyen magasan a terem talpát alkotná úgy itt még egy nagy vízzáró gátra utalna, mely az omláskor elpusztult. Erre a szakaszra különösen jellemzők az ÉNy-DK irányú gátak, kalcitfüggönyök. A vizsgált hely felett / ez alkotja a párkány alatti fülke hátsó falát / és a nagyomlás után az előbbitől 21 méterre, mélyebb szinten vannak az ép gátak, de ezek középrészét bizonyíthatóan az omlás lég- vagy víznyomása törhette át. A kutatás olyan kis helyen történt, hogy csak tájékoztató adatot nyújthat.

A barlang felső-járatainak szintjét meghatározó, eddig ún. "márgás" réteg elmozdításának eredménye a 4. számú mellékletben.

A Kinizsi-szakasz külső nagytermének boltozata alatt DNy-i irányban, a Kinizsi csoport kutatóival váltott műszakban próbáltuk továbbjutni. A bontás 6-7 méterig sikerült és egy kisebb gömbfülkét eredményezett. Utána a szerkezeti hasadéknak felül, eddig nem tapasztalt összesementálódott kitöltése van. A méret még járható lenne, de kéziszerszámokkal tovább nem bontható. Az alsójáráttal összekötő hasadék pedig színlősen összeszűkül.

Más, tervezett munkáinkhoz /p. Hosszú-folyosóból a Kuszoda még ismeretlen részébe/ a kiépítők műszakilegitségére /légkalapács, véső/ lenne szükség.

Tervezett kisebb munkáink:

A Vértes hegység barlangjainak teljes felmérését vállaltuk. Dr. Bertalan Károly felkérésére előbbre hozva a témát felmérjük a "Vértes hegység barlangjai" c. kiadványban leírt /Kocsis Antal munkája/ kisbarlangok közül azokat, melyeket eddig nem térképeztünk. Solymári csoportunk még a múlt évben kétnapos bejárással felmérte és fotózta a Meszes-völgyben leírt üregeket. Majd Horváth János ez év október hónapjában kétnapi munkával ellenőrizte, kiegészítette a felmérést, újabb üregeket is felmért és vázlatos

felszíni térképet készített 1:2500 méretarányban a völgynek 1500 méteres, szirtes szakaszáról.

Igy ez évben két barlang és egy hasadéküreg felmérése kész, ezek azonosíthatók a kalauzban leírtakkal és még négy újabb üreg térképszámlata is elkészült, melyek ott nincsenek említve.

A helyi erdész futólagos tájékoztatása és egy régi vázlatunk szerint még egy kisbarlangnak kell lennie a völgyben. Ezeket felkutatjuk és a többi, még nem térképezett üreget 1977. évben felmérjük.

A Meszes-völgy és az Ugró-völgy üregeinek térképét, a kalauz korrekcióját, ugyancsak 1977. évben adjuk át a dokumentációnak.

Móga János tagtársunk, más kutatócsoportbeli társaival, részletesen feldolgozta a Gerecse-hegység ÉNy-i részét, a 4640-es kataszteri egységet. A munkát a Dokumentációs Szakbizottság versenypályázatára készítették, így itt csak rövid összefoglalást adunk.

Összegyűjtötték és értékelték az eddig publikált anyagokat és kiegészítették a terepbejárás során szerzett ismeretekkel. A Nagysomlyói-barlangban 20 m új járatrészt és második bejáratot tártak fel. Tíz barlangot térképeztek, három síkban, részletesen. Ezek: a Nagysomlyói-barlang 1. sz., a Nagysomlyói-Árkados-barlang 6. sz., Kétbejáratú-barlang 5. sz., Tardosi-Gorba-lyuk, Teke-hegyi-barlang, Szúnyogos-barlang, a 2., 4., 7., és 8.sz. barlang.

Elkészítették a barlangok fotodokumentációját, meteorológiai méréseket végeztek, begyűjtötték és vizsgálásba adták a kitöltések felszínén talált csontanyagot. Munkájukról a pályázati dolgozatban és a terepjelentéseken számolnak be. A feldolgozott terület barlangjainak térképét az 5. sz. melléklet tartalmazza.

Szablyár Péter csoportjának 1977. évre vállalt tudományos kutatómunkája: Hévízes eredetű barlangok agyagkitöltésének mennyiségi meghatározása. "Elagyagosodási mutató" meghatározása. Ebből jelentésünk évében az adatgyűjtést a Hosszúhegy barlangjaiban és a Szemlőhegyi-barlangban kezdték. /Részletes jelentés a 3. és 4. sz. mellékleten./

Lukács László vezetésével az égerszögi nyári tábor idején és más kiszállások alkalmával kutatóink átvizsgálták a Szabadság barlang forrásának, a Kecsekút-forrásnak környékét. A forrás közelében három kisbarlangot tártak fel. Ezek közül egy, és a régebben felfedezett Büdösluk térképét elkészítették. /részletes jelentés az égerszögi tábor 1. sz. mellékletében./

Néhány társával más kutatócsoport munkájában és nyári táborán is részt vett. A Bükkben a Borókás 2., a Borókás 4., a Hegyes, a Sziklafal alatti és a Diabáz barlangokat bontották és megfigyeltek a Borókás 4. térképezésében. Az Alsó-hegyen a 404-es, a Nászút, a Rozmár, a "Sz.l. Cimpókrémes" barlangokban és a Vadászlesi, Lujza, és Húsvét zombolyokban dolgoztak. Részt vettek a 404-es és a Diabáz barlang felmérésében. Az év második felében a "Promontor" kutatóival a 38-as barlangot bontották. Tapasztalatszerzés és mászógyakorlat céllal a kutatótáron kívül még 12 nagybarlangot és zombolyt jártak be.

Lukács László Kovács Péterrel a Krakói barlangkutatók táborában kezdtek, jártak a szlovákiai karton és Móga Jánossal a Fogarasi havasokban töltötték az eredményes, változatos kutatóév végét.

Csoportunk nyári tábor idején és ősszel, külön munkatervével rendbehozta, átépítette égerszögi kutatóházunkat. Sajnos a területet igénylő bányászati nagyobb változtatást nem engedélyezett, így a padlástér beépítéssel csak a férőhelyek számát emelhetjük kissé.

Az évközfolyamán általában kéthetenként tartottunk találkozót klubhelyiségünkben. Ezekben a csoport feltáró és munkaügyeit beszéltük meg. Tanfolyamokat ez évben nem tartottunk. Néhány tagunk a TIT Szabadegyetemének természetismereti szakelőadásain vett részt.

A kerület természetjáróival és a "Delfin" könnyűbúvár szakosztállyal közösen is rendeztünk vetített képes klubesteket, témájuk a nagybarlangok ismertetése és a vizalatti barlangkutató bemutatása volt. Dr. Balázs Dénes április hónapban tartott beszámolót Uj-Guineai útjáról.

Az évben a csoportmunkában az inkább csak érdeklődő, túrázó-barlangjáró fiatalok egy része már nem vett részt. Néhányan katonaidejüket töltik. Így a tervben jelentett 36 főnél kevesebben vagyunk, de már edzet-
tebb, képzetesebb, munkában összeszokottabb csoport.

Más kutatócsoportokkal is szerveztünk közös vállalko-
zásokat, vagy részt vettek munkájukban kutatóink.
Ezek: Óbudai Kinizsi Barlangkutató csoportja /Szemlő-
hegyi barlang/, a Győri Közlekedési és Távközlési
Műszaki Főiskola Sportköre /Hosszúhegyi tábor/, a
Debreceni MHS Könyvbúvár és a "Promontor" barlangkuta-
tó csoport /bükki, alsóhegyi kutatások/. Részleteseb-
ben a kutatási munkáknál.

Solymári csoportunk jelentős, nem kutatójellegű mun-
kája a barlang számos, kószáló látogatójának kikalau-
zolása és a behordott, veszélyes szemét eltávolítása.
A barlang megóvásához már előbbi jelentéseinkben és
ezúton is kérjük a Társulat és a Természetvédelmi Ki-
vatal segítségét.

A Társulati munkában, az egyes szakbizottságokban több
kutatónk vesz részt és az 1977. évben újabb fiatalja-
ink kívánnak bekapcsolódni.

Budapest, 1977. január 28.

Jószerecsét !

Horváth János

J E L E N T É S

az FTSK barlangkutató szakosztályának 1976. augusztus 12-25-ig megrendezett kutató táboráról

A kutató tábor célja a Szabadság barlang további kutatása, a teresztenyei barlangrendszer feltárása, a kutatóterület terepbejárása, geológiai térképezése és a barlangkutató házunk bővítése volt.

A tábor ideje alatt elvégzett munkálatok:

I. Szabadság barlangban elvégzett kutatómunkák

1. A feltételezett alsó-barlangba való lejutás kísérlete. /Az Óriás teremről az esetleges csőfolyosó alatti alsó-barlangba lejutás kísérlete./
2. A Pokol legvégén történt továbbjutási kísérlet.
3. Geológiai felmérés és a felső kjáratok kutatása.
4. A barlang fotodokumentációjának kibővítése.

II. A Szabadság barlang további szakaszaiba esetleges kívülről történő feltárással kapcsolatos munkák

5. Terepbejárás és geológiai térképezés.
6. Esőeresz feltárása.
7. Borskarszt barlang feltárása.
8. A Baltásnál végzett próbabontás.

III. A teresztenyei barlang feltárással kapcsolatos munkák

9. Vizetes melletti töbör bontása.
10. Teresztenyei barlanglátogatás.

IV. Egyéb tevékenységek

11. Büdös-lyuk feltérképezése.
12. A kutatóház kibővítése.
13. A kutatómunka filmezése.
14. Látogatás a Vas Imre és a Musztáng barlangba.

A munkálatok bővebb kifejtése

1. A Szabadság barlang feltételezett csőszakasz alatti alsó-barlangjának létezését szeretnénk volna bebizonyítani. A barlangban befelé menet több helyen találkozunk nyelővel, melyhez a felduzzadt vizek elszivárognak. Legjelentősebb ezek közül a kb. 450 méternél található Kút nevezetű nyelő. 1973. évben 2 m mélységig kibontottuk az itt felhalmozódott, agyagot, de a járat itt összeszűkül. Néhány cm-es résen távozik el a víz.

Munkánk célja, hogy az Óriás teremből az Omladékon keresztül visszabontani a csőfolyosó alatt lévő alsó barlangig. Az Óriás teremben négy helyen végeztünk bontást, de az alsó járat létét igazolni nem tudtuk mert az Omladék fekszik minden helyen szelkőzetben végződött és ezen csak kisebb repedések látszódtak. Az Óriás teremből tehát az előző részekben esetleg meglévő alsó járatba behatolni nem lehet.
/ 4 kutató, 40 óra 1.5 m³ omladék/

2. A geológiai térképezés során eljutottunk a barlang végpontjáig, ahol úgy véltük, hogy nem túl nagy erőráfordítással újabb szakaszt térhatunk fel. Másnap két műszakot szervezve 9 kutató összesen 62 órai munkával 5 m³ agyagot eltávolítva túljutott az addigi alsó végpontot jelentő agyagszifonon. A feltárt rész kb. 20 m hosszú és levezet az alsó patakos égbe. A patak vízhozama 1976. VIII. 20-án, 8 mm csapadék esett előtte, 6-9 l/perc. A járat egy nem teljesen zárt szifonban végződik. A szifon valószínűleg a patak felduzzasztásával és a járat tágításával leküzdhetővé válik. Az újabb leszállásra azonban a tábor ideje alatt nem került sor.
A Pokol végén a kutatás elég nehézkes, mert a bejárattól 1600 m-re van és ennek eléréséhez kényelmesen 1,5-2,0 óra szükséges. A feladatunk itt a munkálatokat továbbfolytatni.
3. Szenthe István felmérte geológiailag a barlangot, egy ezek után elkészítendő részletesebb földtani szelvény számára. A felmérés során több felső járatot bejártunk. 700 m után találtunk egy szakaszt, melyben előttünk még senki sem járt. A szakasz bejárata kb. 8 m magasan a patakmeder felett emberderéknyi átmérőjű nyílás. A nyíláson átbújva egy függőleges hasadék alá járunk. 3 métert előre felmászva egy teremszerű kiszélesedéshez érkezünk. A falakat itt vattaszerű kristálytűk borítják. A vattaszerű képződmények valószínűleg aerosolos képződmények, az egész barlangban egyedülálló képződmények. A terem végéből indul egy fent kettéágazó 10 m hosszú yakkürtő és egy agyaggal szinte teljesen kitöltött oldaljárat.

Az első hasadék fölé mászva tucatnyi 8-12 cm hosszú heliktitet láthatunk. Felfelé még egy hat méteresre kiduzadó fülke és egy onnan induló nyolc méter hosszú vak-kürtöt kimászva érjük el a szakasz végét. Az újonnan bejárt rész becsült hossza 30 m. A szakaszt az idő rövidsége miatt nem tudtuk feltérképezni.

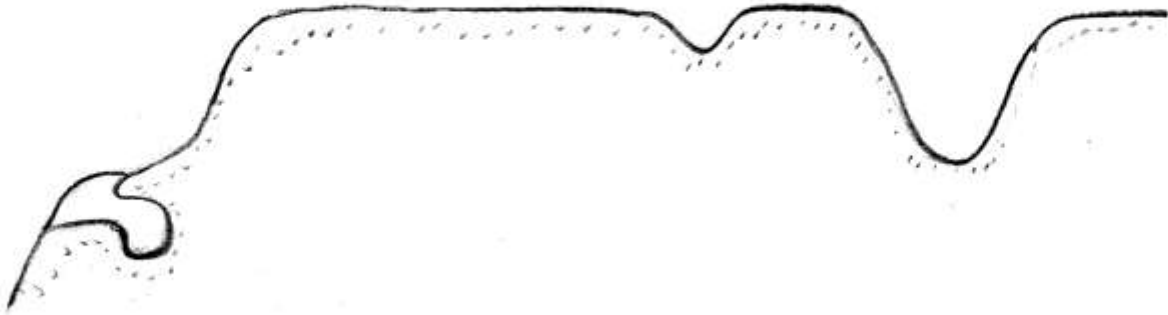
4. A fotodokumentáció kiegészítése négy kutatónk egy teljes napi munkájával kb. 200 db fekete-fehér papirképet és színes diapozitívot készített el. A felvételek általában három vaku segítségével készültek, melyeket vaku-szinkronáramkörrel gyűjtöttak. Az elkészült képeket a szakosztályi összejöveteleken fogjuk levetíteni.
5. Csoportunk a kutatóterületét sajnos nem járta be elég alaposan. Ezt a mulasztást igyekeztünk enyhíteni a Szabadság barlang feletti és Kecsekút környéki terület alapos bejárásával. A bejárt terület geológiai felmérését Szenthe István végezte el. A bejárás során alaposan megismertük a területet és 12 új objektumot jelöltünk be a térképre, melyek közül 6 igen biztató ezért ezek megbontását feltétlenül bevettük a csoport jövőbeni programjába. A tábor során ezek közül hármat megvizsgáltunk alaposan. Ezek az Esőeresz, a Baltás beszakadás és a Borzkarszt-barlang.
6. A Szabadság barlang forrása a Kecsekút felett háromcsoportban délnyugat felé húzódva fosszilis forrasszájak található. A forráscsoportok mindegyike több nyílásból áll, melyek láthatóan a felszín alatt nem messze, egyesülnek. A legalsó szinten a forrás fölött 5 méterrel levő száját csoportunk régebben megbontotta, de úgy találta, hogy a járat hamarosan összeszűkül. A két felső szinten lévő forráscsoportot bontottuk meg. Az egyik 230° 90 m-re található a forrástól. A száj forrástól való magassága 33 méter. A járat köves-humuszos kitöltésű, ezt könnyedén lehet bontani. 24 órai munkával 9 m³ anyagot sikerült kibontani. A járat formája ekkorra már láthatóvá vált. A járat egy kőzetdomborulat alatt fut, melynek szélessége 2,5 m. A kőzet erősen gyűrt vékony lemezes agyagcsikos sötét színű mészkő. A helynek kibontás utáni formája miatt az ESŐERESZ nevet javasoljuk. Az itteni munkálatok a Borzkarszt-barlang további bontása miatt hagytuk abba.

A hely nagyon érdekes, mert nem messze a fennsík két beszakadás pontosan az Esőeresz irányába esik.

K-

-NY

4.

Feltehetően a két beszakadás és az Esővresz közötti szakasz erősen rongálódott, ezért a későbbiekben a második beszakadást fogjuk megbontani.

7. A Kecsekúttól $280^{\circ} 90$ méterre, a forrás fölött 32 m-re található a másik forráscsoport, melyet megbontottunk.

A járat alját humusz tölti ki. A belső részek felé a humuszréteg fékonyodik. A járat maradék tere egy arasznyi átmérőjű csatorna kivételével száraz levelekkel volt kitöltve. A járat bontásánál az arasznyi lyukat teljes keresztmetszetre tágitottuk ki, hogy az anyagszállítás biztosítható legyen.

A tábor alatt a barlang kibontása mellett annak a térképét is elkészítettük.

A barlang leírása:

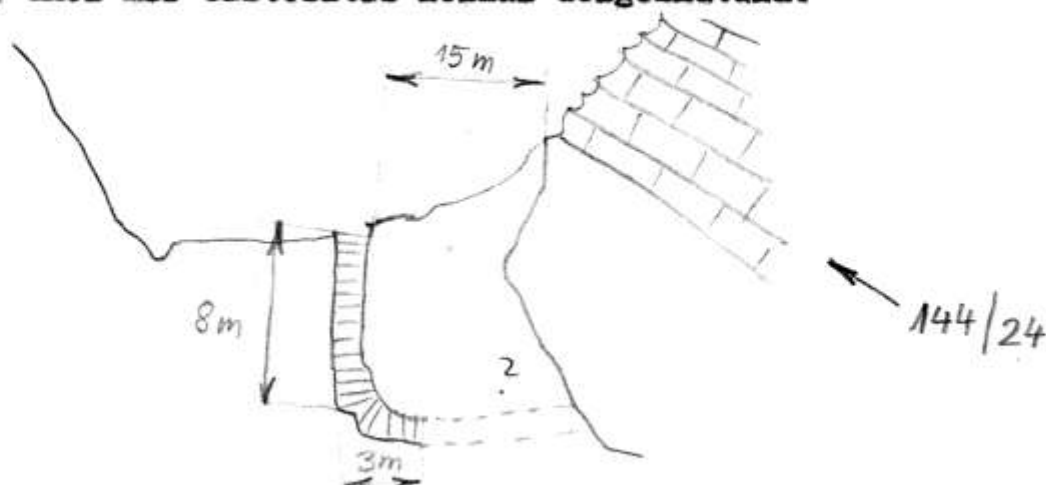
A barlang a fensik alatt három méterre nyílik. A bejárata egy keskeny réteglap metikhasadék, melyből a bejáratra közel merőleges járatba jutunk.

Jobb-és baloldalon egy-egy kürtőcske indul lefelé. A jobboldalin lemenve egy kisfülkébe jutunk, melyből egy járat a felszínre visz, egy pedig a bejárat alá kanyarodik. Visszafordulva egy kétméteres csőszerű járaton a baloldali kürtőcske alá érünk. Innen egy eszükülő járat indul előre és a főjárat jobbra jellegzetes meandert alkot. A falak korrodáltak. Az enyhén emelkedő járatban továbbmenve két kanyar után egy háromszög profilú 4 m hosszú kúszó szakaszhoz érünk. A kúszás után egy fülke képezi a barlang végpontját. A fülke mérete $1 \times 1,8$ m. A fülkébe gyökerek lógnak be, de a benn lévő nagymenyiségű száraz levél nem kerülhetett be a felszínről bemosódás útján, mert a gyökerek a szálkótetőt nem morzsolták meg szét és ezen keresztül a behordás még lehetetlen. Ebből a fülkéből előre egy teljesen eltömődött és egy a bejárat felé arasznyi átmérőjű szálkó járat indul.

A barlang térképe az eredetileg megvolt borzjáratok után vonul, ezért annak alaprajzát pontosan tükrözi. A barlang előtti hányóban sok csontot találtunk, melyet akkésőbbiek során szakembernek fogunk átadni. A barlangot BÖRZKARSZT-BARLANG-nak neveztük el.

8. A Piticstől 40° 1325 m-re lévő töbröt a terepbejárás során figyeltük meg. A töbrben egy baltát találtunk, ezért BALTAS néven emlegetjük. A töbr északi szélén kőzethatár húzódik. DK felé vastag padosy világos mészkövet, ÉNy felé vékony, lemezes agyagosíkos sötét mészkő váltja fel. A vékony lemezes zónában sugár irányúan vizmosások vannak. /Az egész területen nincsenek ehhez hasonló vizmosások./ Az egyik vizmosás a kőzethatár közelében egy kőzetnyílásban ér véget. Ezt a nyílást bontottuk ki próbabontás képpen. 1,5 m³ humusz és gyökér eltávolítása után áttekinthetővé vált a nyílás. Egy kb. 2,5 m hosszú kőzetpedésben megy el a víz. A két kő között 30-35 cm távolság van. A két kő között a víz az agyagon keresztül szivárog el. A jövőben érdemes lesz a két kő közül az agyagot kibontani és a víz útját követni. Munkánk megóvása érdekében a vizmosásba törmelékfogó géteket építettünk be.

9. 1975-ben felújítottuk csoportunk egy tíz éve elhagyott munkahelyét a vizetéstől 240° 160 m-re levő időszakos viznyelőben. A csoport előzetesen kb. 8 m mélységig aknát hajtott, de a rozsz ácsolat idővel teljesen összeomlott és mi így a föld színéről kezdtük meg a munkát. A múlt évben a beomlott aknát kibontottuk és megfelelően beácsoltuk. A munka ez után kézihajtású csörlőberendezéssel és kötélpálya segítségével folyt. Azóta a munka egy három méter hosszú, enyhén lejtős táróban folytatódott. Haladási irányunkat a meglévő vízjárat pontosan irányítja. A munkát nehezíti hogy az agyag és az agyagban lévő kövek laza szerkezetűek ezért omlásveszélyesek. Ezt a veszélyt rövid, kb. 60 cm-es fogásokkal küszöböljük ki. Munkánkat a már nem túl messze lévő szálkő felé folytatjuk, ahol már biztosítás nélkül dolgozhatunk.

10. Területünk egyik érdekessége, hogy csak 1 db, 1974. évben beszakadt zombolyt ismerünk arajta. Ez a Kecsekúttól 30° 300 m-re egy vizmosás közepén nyílik. A vizmosás a vizet a Kecsekút völgybe vezette le. Most a viz nagy része befolyik a zombolyszájon és /nagy valószínűséggel/ a Kecsekúttól 30 m-re a vizmosás irányában nyíló apró forrásban lát napvilágot.

A zombolyban való lenntartózkodásunk révén nagymennyiségű széndioxid halmozódott fel. Ennek kiszellőzése nagyon kicsi, mert a közel egy éve történt utolsó leszállásunk óta még mindig csak annyira javult a levegő, hogy a barlangban három óránál többet nem tudunk eltölteni.

A zombolynak a tábor alatt elkészítettük a térképés és a fotodokumentációját.

11. Kutatási lehetőségeink növelése érdekében feltétlen szükség volt a kutatóház bővítésére, melyben csak lof fekhely volt s így sokan nem fértek be. Terveinkben szerepelt a hátsó részhez konyhát "ragasztani" és a padlásteret lakhatóvá tenni. A megkezdett konyhaépítkezéssel az Ormosbányai Bányavállalat tiltó rendelkezése miatt le kellett állnunk. A padlásteret azonban lakhatóvá tettük. Új ajtójáratot készítettünk, az alját lepadlóztuk, az eddigi nyílásokra ablakokat raktunk, az oldalfalakat farostlemezzel való burkolásra előkészítettük. A TŰZÉP vállalat a tábor ideje alatt a farostlemezt nem szállította le, ezért a már majdnem kész padlást nem tudtuk befejezni. Munkánk feltétlen eredményes volt, mert az eddigi lo kutató helyett 30 kutatót tudunk a házunkban elszállásolni.
12. Kutatómunkánkról Gazdag László fekete-fehér 16 mm-es filmet forgatott, melyet a Társulatban is be fog mutatni.
13. Csoportunk három tagja a tábor befejezéseként látogatást tett a Vas Imre és a Musztáng barlangokban és azok környékén. Megismerkedtünk az ottani kutatási módszerekkel és a figyelemre méltó műszaki felkészültségről. Csoportunk tagjai sok tapasztalattal gazdagodva tértek haza.

A tábor résztvevői:

Tagok: Aponyi Gyula
 Bányai Gizella
 Borbély Zsuzsanna
 Cseh Sándor
 Frecska József
 Halmágyi Ottó
 Kovács Péter
 Kassai Albert
 László Árpád
 Lukács László
 Moga János
 Szeydl István
 Szeydl Istvánné
 Székely Emese
 Uitz Miklós
 Vidics Zoltán
 Vidics Zoltánné

Vendégek: Országh Györgyü
 Juhász József
 Gazdag László
 Szentha István
 Parti Judit
 Cseh Sándorné

A tábor vezetője: Cseh Sándor volt.
 A házépítést László Árpád, a terepi barlangkutató munkát Lukács László, az élelmezést Vidics Zoltánné irányította.

A táborban 24 ember átlagosan 8-9 kutatóval 913 órai munkával 34,5 m³ követ és agyagot termelt ki és ennek segítségével 86 méter új járatot tártunk fel.

Attábor ideje alatt elkészítettünk egy barlang és egy zsomboly térképét és a Szabadság barlang feletti terület geodéziai felmérését is.

A jövő feladata a Pokol járatainak további bontása, a felső járatok bejárása, a Vizetes melletti töbör bontása, a Borzkaraszt-barlang és felette lévő beszakadás bontása.

László Árpád

Lukács László

F.T.S.K. Barlangkutató

Szakosztály részére!

B u d a p e s t . I K .

Központ u.4.

Tárgy: Beszámoló a solymári
----- csoport 1976 évi
munkájáról.

1976 évi mérő és kutató munkánkat február hónapban kezdtük el.

Munkánkat általában havi két-három alkalommal végeztük. Fő feladatunk

a Fehér termi járat felmérése volt, mely tervünket teljes egészében

teljesítettük. Méréseinket fentiek után a Ferde teremtől az

ITK teremig folytattuk. Ennek a résznek a felmérését szintén befejeztük.

1977 évi tervünkben szerepel, az ITK teremtől a Kaloda

felbontása után a körfolyosó labirintusos részeinek felmérése.

Április 17-19-ig, háromnapos expedíció során mértük fel a

Fehér termi rész egy szakaszát és az Orion termet az Ipoly terem-

mel összekötő feltételezett járat részt bontottuk, melyet későbbiek

során sikerült át bontanunk és ezzel egy új körjáratot létre-

hozunk.

Fentieket összegezve az 1976-os évben 130 órát fordítottunk

mérésre, 40 órát ásásra, kutatásra és mentésre 19 órát.

Itt szeretném megemlíteni, hogy mindezen munkák mellett sok

időt rabol el a barlangban eltévedtek kimentése. Például 1976.

február 7-én szombaton munka közben 3 főt kellett kimentenünk.

1976 május 22-én az egész barlangot át kellett fésülni, hogy

öt eltűnt főt kimentsünk.

Szeretném hangsúlyozni a barlang lezárásának fontosságát, miután

rendkívül sok szemetet, üveget, neon csöveket hordanak a barlangba.

Mindezt a mellékelt fényképekkel támasztom alá. Csoportunk több

tagja részt vett Eggerszögön több alkalommal az égérszögi ház épí-

tési és kutatási munkákban. Méréseinket, kutatásainkat fénykép fel-

vételeinkkel illusztráljuk.

Solymár, 1977. jan. 15.

Hartig Miklós

a solymári csoport vezetője